

מנה בנתן

לע"צ הגה"ק רבי יקותיאל יהודה
בן רבי צבי הברשטאם זיע"א
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 76 פרשת קרח תשפ"א

יומא סג-סט

שינוי הדף היומי בדון קצרו

מום פוסל היינו אומרים שפסול כי הוא מאוס, אך מחוסר זמן לא פוסל שאינו מאוס,

דף סד ורבא מעמיד שהיה לו חולה בביתו ושחטו עבורו ביו"כ וא"כ אין זמנו של השעיר לשחיטה מצד איסור אותו ואת בנו, אך קשה שבמשתלח אין שחיטה והתורה אסרה דוקא שחיטה, ויש לומר שהדחייה לצוק היא כשחיטה.

רב אומר שהשני בזוג ראשון יקרב ושבזוג שני ירעה, ולר' יוחנן השני שבזוג ראשון ירעה, והשני שבזוג שני יקרב, ונחלקו, שלרב אין דיוחי בבעלי חיים, ולר' יוחנן יש דיוחי בבעלי חיים, רב למד ממחוסר זמן שאפילו שלא היה ראוי בזמן מסוים אך ראוי אח"כ, א"כ גם כשמת אחד מהם השני לא נדחה, ור' יוחנן סבר שאינו דומה שמחוסר זמן עדיין לא נראה להקרבה אך במת אחד מהם זה נראה ונדחה ויתכן שיש דיוחי, אך ניתן לומר שלרב לומדים ממום עובר, שאף שבשעה שהיה בו מום אינו ראוי אך ראוי כשמתרפא, א"כ גם מחוסר זמן אינו דחוי, והמקור שבעל מום עובר ראוי שכתוב **כי משחתם בהם מום בהם**, שרק כשהמום בהם אינם מרצים אך כשעבר מומם הם מרצים, ולר' יוחנן נאמר מיעוט **בהם** שדוקא במום מרצים כשעבר מומם, אך בדיוחי אחר אינם מרצים אחר שנדחו, ולרב לומדים **מבהם** שרק כשהם לכדם אינם מרצים אך הם מרצים על ידי תערובת, כמו ששינונו בזבחים, שאם נתערבו אברי תמימים באברי בעלי מומין, לר"א אם קרב הראש של אחד מהם יקרבו כל הראשים, ואם קרב כרע אחד יקרבו כל הכרעיים, ולחכמים גם אם קרב ראש וכרע של אחד מהם הם יצאו לבית השריפה, ור' יוחנן לומד את זה מהיתור של **בהם** ורב לא דורש ליתור **בהם**.

יש להקשות שגם לרב שבעלי חיים אינם נדחים יקריב איזה שירצה, ולא רק את השני שבזוג ראשון, ואמר רבא שרב סובר כר' יוסי שמצוה בראשון, ואין הכוונה לדברי ר' יוסי של ג' קופות של שקלים שכתבו עליהם א' ב' ג', ואמר ר' יוסי שידעו מה נתרם ראשון ויביאו ממנה קודם שמצוה בראשון, ויתכן ששם לא השני היה ראוי כשהראשון כבר היה ראוי, אלא הכוונה לדברי ר' יוסי לגבי פסח שאבד והפריש אחר במקומו ונמצא הראשון שלחכמים יקריב מי שירצה, ולר' יוסי יקריב הראשון שמצוה בראשון **עמוד ב** אך אם היה השני יותר מובחר ביאנו, ורבא מוכיח מהמשנה כדעת רב שכתוב **אם של שם מת** מה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תחתיו, והאחר נשאר כמו שהיה, ויקרב, ויש ברייתא כדעת ר' יוחנן, ששינונו: שני איני יודע אם השני של זוג ראשון או של זוג שני אך כתוב **יעמד חי** ולא שחבירו מת והמשמעות היא יעמד חי ולא שעמד כבר עם אחר,

ר' יהודה אמר בסיפא של המשנה שאם נשפך הדם ימות המשתלח ואם מת המשתלח ישפך הדם, ולכאורה זה מובן רק לר' יוחנן שבעלי נדחין אך לרב אין כלל דיוחי במשתלח, ולא ימות, ורב יאמר שהוא לא דיבר לדעת ר' יהודה, וא"כ יוצא שלרב ר' יהודה ורבנן נחלקו אם בעלי חיים נדחין, אך לר' יוחנן לא מובן כמה נחלקו, וע"ז אמר רבא שהמשנה ממילא לא מדויקת כדעת ר' יוחנן, ומה שכתוב במשנה שאין חטאת ציבור מתה ר' יוחנן יכול לבאר כמו שאמר רב אבא בשם רב,

דף סה שאם אבדה לו חטאת והפריש אחרת תחתיה, לכו"ע אם התכפר במי שלא נאבדה שאבודה מתה, ולכאורה קשה לדעת רב שבעלי חיים לא נדחים שהרי זה כמפריש ב' חטאות

דף סג לשמואל ששלמים שנשחטו קודם פתיחת דלתות היכל פסולים, א"כ אם שחט שלמים בחוץ קודם פתיחת דלתות היכל אינו חייב משום שחיטת חוץ שמחוסר פתיחה הוא כמחוסר מעשה, ואף שרב חסדא עצמו סובר שאם שחט פסח בחוץ בשאר ימות השנה לשמו פטור ואם שחטו שלא לשמו חייב, ומשמע שאם שחטו סתם הוא כלשמו ופטור, ולא אומרים הואיל ואילו שחטו שלא לשמו הוא כשר וא"כ יתחייב בשחוט חוץ, ויש לחלק שפסח צריך עקירה, ושעיר של הגרלה לא צריך עקירה, רבה בר שימי שנה את דברי רב חסדא בשם רבה והקשה על דבריו מפסח, והוא חילק את החילוק בין פסח לשעיר, ורב דימי אמר בשם ר' ירמיה בשם ר' יוחנן שאם שחט פסח בחוץ כל השנה פטור אף שלא לשמו, ואמר רב דימי ששאלתי את ר' ירמיה שאמנם לשמו אינו ראוי כל השנה, אך שלא לשמו הוא ראוי בפנים, ואמר ר' ירמיה שעקירת חוץ לא נחשבת עקירה, ונחשב שאינו ראוי, ורבין אמר בשם ר' ירמיה בשם ר' יוחנן שאם שחט פסח בחוץ כל השנה חייב אף כששחטו לשמו, אך קשה ממה ששינונו שמחוסר זמן פסול להקרבה ומחוסר זמן הוא בין בגופו או בבעלים, כגון זב וזבה ויולדת ומצורע שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ פטורים, אך אם הקריבו עולותיהם ושלמיהם בחוץ חייבים, ורב חלקיה בר טובי ביאר שהם פטורים רק בשלא לשמו אך לשמו חייבים ולא אומרים שכיון שראוי לשמו בפנים יהיו חייבים גם בשלא לשמו, ויש לחלק שקרבן חובה שלהם צריך עקירה, אך פסח בשאר השנה הוא שלמים גם בלי עקירה, ורב אשי פסק שחייב, ור' ירמיה מדפתי סובר שפטור, שהוא סובר שפסח בשאר השנה צריך עקירה ועקירת חוץ אינה עקירה, והוא חולק על ביאורו של רב חלקיה בר טובי.

אחר הגרלה חייב על של שם בחוץ, ופטור על של עזאזל, שנאמר **איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כשב או עז במחנה, או אשר ישחט מחוץ למחנה ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' עמוד ב** ולכאורה גם קדשי בדק הבית נקראים קרבן, כמו שנאמר בשלל מדין ונקרב את קרבן ה', אלא שדורשים בפסוק **ואל פתח אהל מועד לא הביאו** שהמקריב בחוץ חייב רק מה שראוי לפתח אהל מועד, וממעטים גם פרת חטאת ושעיר המשתלח שאף שהם ראויים לפתח אהל מועד, אך כתוב לה' והם אינם מיוחדים לה', ואף שלענין הדין שאין מקדישים מחוסר זמן, מרבים מקרבן לה' אפילו שעיר המשתלח, מבאר רבא שהריבוי או המיעוט הוא לפי הענין שאם מרבים מאל פתח, ממעטים מלה', וכשממעטים מאשה לה' שרק הראוי לאישים, מרבים מלה', שאם לא כן היינו אומרים ששעיר המשתלח קדוש במחוסר זמן, ואף ששינונו שהגורל קובע רק כמה שראוי לה', מבאר רב יוסף שזה כדעת חנן המצרי שגם אם השעיר שחוט יכול להביא שעיר נוסף לזווג לו, אך יש לדחות שחנן המצרי רק אומר שאין דיוחי, אך פשוט שיש הגרלה, וכוונתו היא שיביא שעיר נוסף ויגריל, ורב יוסף מבאר שזה לדעת ר"ש שאם מת אחד מהשעירים יכול להביא לו אחר לזווג לו ללא הגרלה, ורבינא מעמיד שהומם וחיללו על אחר, ומום פוסל במשתלח, שבברייתא למדו מהפסוק **ואשה לא תתנו** זה החלבים, **מהם** אפילו מקצתם, **מזבח** זה זריקת דמים, לה' לרבות שעיר המשתלח, וריבו משתלח גם במחוסר זמן וגם בבעל מום שאם היו מרבים רק מחוסר זמן שעדיין לא הגיע זמנו, אך בעל מום הגיע זמנו ולא פסול במשתלח, ואם היינו אומרים שבעל

לאחריות שאמר רב אושעיא שמתכפר באחת מהם והשניה תרעה, וניתן לומר שכיוון שרבא אמר שזה כר יוסי שמצוה בראשון א"כ מתחילה הוא כמפריש לאיבוד, ומה ששנינו שלר' יהודה ימות, א"כ לר' יוחנן יתכפר בשני שבזוג שני, אך לרב קשה שאין במה להתכפר לדעת ר' יהודה, אך ניתן לומר שר' יהודה סובר שרק השני שבזוג ראשון ימות, ויש שמדייקים במשנה בנוסח אחר שר' יהודה אמר דבר נוסף שאם נשפך הדם ימות המשתלח, ורב יבאר שברישא נחלקו אם חטאת ציבור מתה, ובסיפא נחלקו אם בעלי חיים נדחין, אך קשה לר' יוחנן במה עוד נחלקו בסיפא.

מה שאמר ר' יהודה שאם נשפך הדם ימות המשתלח, יש לבאר כי עדיין לא נעשתה מצוותו אך אם מת המשתלח לא נשפך את הדם כי נעשתה מצוותו למות, ור' ינאי אמר שדורשים מהפסוק **יעמד חי לפני ה' לכפר** שהמשתלח צריך להיות חי עד שעת מתן דמים של חבירו.

המשנה בשקלים אומרת שאם בני העיר שלחו את שקליהם ונגנבו או אבדו אם נתרמה כבר התרומה נשבעים לגזברים, ואם עדיין לא נתרמה, ישבעו לבני העיר והם שוקלים אחרים תחתם, ואם נמצאו, או שהגנבים החזירו, הכל שקלים, ולת"ק אינם כשרים לשנה הבאה, ולדעת ר' יהודה כשרים לשנה הבאה, ורבא ביאר בטעמו של ר' יהודה שחובות שנה זו קרבים בשנה הבאה, ואביי מקשה ששנינו שפר ושעיר של יוה"כ וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתם לר' יהודה כולם ימותו, ולר"א ור"ש ירעו עד שיסתאבו וימכרו ודמיהם יפלו לנדבה שחטאת ציבור לא מתה, **עמוד ב** ומדוע ר' יהודה לא אמר שיקרבו לשנה הבאה, ורבא מחלק שקרבנות ציבור אי אפשר להביא בשנה הבאה כדברי רב טבי, שדרש בפסוק **זאת עולת חודש בחדשו**, שיש לחדש ולהביא מתרומה חדשה, אך כל זה בשעיר שהוא של ציבור, אך הפר הוא של הכהן, ויש לומר שגזרו בפר משום שעיר, אך קשה לומר שימותו בגלל גזירה, ועוד שרב טבי אמר רק לכתחילה, כמו שאמר רב יהודה בשם שמואל שיש מצוה להביא בא' ניסן מהחדש ואם הביא מהישן יצא רק חיסר מצוה, ור' זירא מבאר שהגורל לא יכול לקבוע משנה לחברתה, ואין לומר שיביאו שוב בשנה הבאה ויעשו שוב גורל, שאז יאמרו שהגורל של שנה שעברה קבע, אך כל זה בשעיר שיש גורל, ובפר לכאורה זה גזירה משום שעיר, אך קשה לומר שמשום גזירה הוא ימות, וצריך לומר שלא מקריבים שנה הבאה שגוזרים משום חטאת שעברה שנתה, ולא חייבים לומר שהיא עצמה חטאת שעברה שנתה שיתכן לבאר כדברי רבי לענין בתי ערי חומה שמונים שס"ה ימים כימות החמה ולחכמים מונים י"ב חודש מיום ליום,

דף סו ואם התעברה הרויח המוכר שהבית נחלט רק בסוף חודש העיבור, אך כל זה בשעיר שיש דין של בן שנה, אך בפר קשה שאפשר גם יותר מבן שנה, ואין לומר שגוזרים בפר משום שעיר שקשה לומר שימות בגלל גזירה, ועוד שר"ל סובר שחטאת שעברה שנתה רואים אותה כאילו היא בבית הקברות ורועה, ורבא מבאר שהגזירה היא שלא יהיה תקלה, כמו ששנינו שבזמן הזה לא מקדישים ולא מעריכים ולא מחרמים, ואם עשה כן בהמה מעקרים, פירות כסות וכלים ירקבו, מעות וכלי מתכות יוליך הנאתם לים המלח, ועיקור הוא שנועל הדלת עליה והיא מתה מעצמה, ואין לומר שהתקלה היא שיבואו להקריבה, שא"כ יש לחשוש בכל מה שנאמר בו ירעה, ואין לומר שזה תקלה של גיזה ועבודה שא"כ נחשוש בכל מה שהולך לרעה, ויש לפרש שמה שראוי להקריבה הוא טרוד בו ובמה שאינו ראוי להקריבה אינו טרוד, ולכאורה נחלקו תנאים בזה, ששנינו שפסח שלא קרב בראשון יקרב בפסח שני, ואם לא קרב בשני יקרב בשנה הבאה, ובברייתא אחרת כתוב שלא יקרב, ולכאורה זה תלוי אם חוששים לתקלה, ויתכן לומר שלא חוששים לתקלה

לכו"ע, ונחלקו במחלוקת רבי ורבנן אם מונים שנה שס"ה יום או י"ב חודש, אך יש לדחות שכתוב וכן המעות, וא"כ זה לא שייך לעניין אורך השנה אלא רק אם חששו לתקלה.

משנה הכה"ג בא לשעיר המשתלח וסמך עליו, והתודה ואמר אנא ה' חטאו עוו פשע לפניך עמך בית ישראל, אנא השם כפר נא לחטאים ולעוונות ולפשעים שחטאו עוו, פשעו לפניך עמך בית ישראל, ככתוב בתורת משה עבדך מפי כבודך כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו, והכהנים והעם שעמדו בעזרה כששמעו את שם המפורש יוצא מפי הכה"ג בקדושה ובטהרה, כרעו והשתחוו ונפלו על פניהם, ואמרו, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ואחר כך מסר את השעיר למי שמוליכו למדבר וכולם כשרים להוליכו אך עשו הכה"ג קבע ולא הניחו לישראל להוליכו, ור' יוסי אמר שפעם הוליכו ערסלא והוא היה ישראל, ועשו לו כבש מפני הבבליים שתלשו בשערו ואמרו לו טול וצא. **גמרא** הכה"ג לא אמר בוידוי השעיר ובני אהרן עם קדושך, וזה לכאורה לא כדעת ר' יהודה שגם הכהנים מתכפרים בשעיר המשתלח, ור' ירמיה אומר שזה גם לר' יהודה והכהנים כלולים בכלל עמך ישראל.

שנו בברייתא שנאמר בשילוח השעיר, **איש** להכשיר זר **עמוד ב** **עתי** שיהיה מזומן, **עתי** אפילו בשבת ובטומאה, ולכאורה לא צריך פסוק להכשיר זר שזה פשוט אלא שהיה צד לומר שכתוב בזה כפרה וא"כ נצטרך כהן, ואפילו בשבת בא לומר שיכול להוליכו על כתפו אם היה חולה, ולר' נתן לא צריך פסוק להתיר שהרי חי נושא את עצמו, אך ניתן לומר שגם לר' נתן צריך פסוק שאם הוא היה חולה הוא לא נושא את עצמו, והוכיח מזה רפרם שרק בשבת יש איסור עירוב והוצאה, וביו"כ אין איסור עירוב והוצאה.

רב ששת סובר שבא בטומאה היינו שאפילו אם משלחו נטמא יכול להכנס לבית המקדש ולקחתו לשלחו.

שאלו את ר"א אם חלה השעיר האם יכול לקחתו על כתיפו, אמר ר"א שהוא גדול כל כך שהוא יכול לקחת את כולנו על כתפו, ושאלהו אם חלה משלחו אם יכול לשלוח בידי אחר, ואמר להם שנהיה בשלום אני ואתם, שאלוהו אם דחפו ולא מת אם ירד אחריו להמיתו אמר ר"א **כן יאבדו כל אויבך ה'**, וחכמים סוברים שאם חלה יכול להרכיבו על כתיפו, אם חלה משלחו יכול לשלחו ביד אחר, דחפו ולא מת ירד אחריו וימיתנו.

שאלו את ר"א אם איש פלוני יזכה לעוה"ב, ולא ענה, אמר שמא שאלתו על פלוני אחר, שאלוהו האם הרועה יציל כבשה מיד הארי אמר להם ששאלתם אותי על הכבשה, שאלוהו אם להציל רועה מהארי, אמר להם שאלתם אותי על הרועה, שאלוהו אם ממזר יורש או או אם הוא יכול ליבם את אשת אחיו, האם מותר לסוד ביתו בזמן הזה וכן לסוד הקבר ולא ענה, ולא שלא ידע, אלא שלא אמר דבר שלא שמע מרבנותיו.

שאלה אשה חכמה את ר"א, שאם עושי העגל שווים בעשייתו מדוע יש חילוק בעונשם, אמר לה אין חכמה לאשה אלא בפלך, וכמו שכתוב וכל אשה חכמת לב בידיה טון, ורב ולוי נחלקו בזה שאחד אמר שהמזבח והמקטר מיתתו היתה בסייף, גפף ונישק במיתה בידי שמים, ומי ששמח בליבו מת בהדרוקן, ואחד אמר שמי שהיה בעדים והתראה מת בסייף, ועדים ללא התראה במיתה ובלי עדים כלל בהדרוקן, רב יהודה אמר ששבט לוי לא עבד כלל ע"ז שכתוב ויעמוד משה, ויאספו אליו כל בני לוי, וכשרבינא אמר שמועה זו שאלוהו בני רב פפא בר אבא הרי נאמר האומר לאביו ולאמו, ואביו ודאי היה מלוי, אמר רבינא שאביו הכוונה אבי אמו שהיה מישראל, ואחיו הוא מאמו, ובניו הם בני בתו מישראל,

במשנה כתוב שעשו כבש מפני בבליים, ורבה בר בר חנה אמר שהם היו אלכסנדריים וקראו להם בבליים כי בני א"י שנאו את הבבליים וקראו להם בשמם, וכן אמר ר' יהודה בברייתא ואמר לו ר' יוסי שהיה ממשפחת בבליים תנוח דעתך שהניח את דעתי,

היו **אומרים** לשליח מה שוהה שעיר זה וחובות הדור רבים הם. **משנה** יקירי ירושלים ליווהו לסוכה הראשונה, והיו 'י סוכות, והמרחק מירושלים לצוק צ' ריס,

דף סז ז' ומחצה ריס לכל מיל, ובכל סוכה אמרו לו שיש לו מזון ומים, וליווהו מסוכה לסוכה, והאחרון לא הגיע עמו לצוק ועמד מרחוק וראה את מעשיו, וחלק לשון של זהורית וקשר חציו בסלע וחציו בין קרניו ודחפו לאחוריו, והתגלגל וירד ולא הגיע לחצי ההר ונעשה אברים אברים, ואח"כ ישב לו תחת סוכה אחרונה עד חשיכה והוא מטמא בגדים משיצא מחומת ירושלים, ולר"ש משעת דחייתו לצוק. **גמרא** לר"מ המרחק היה י"ב מיל והיו י' סוכות, ולר' יהודה היו ט' סוכות והמרחק היה י' מיל, ולר' יוסי היו ה' סוכות וי' מיל והיה עירוב בין כל אחת, ור' יוסי אמר שבנו ר' אלעזר אמר שע"י עירוב ניתן לעשות ב' סוכות ב' מיל, וחלק מאנשי הסוכה יעשו עירוב לצד אחד וחלק אחר יעשו עירוב לצד שני, ומה ששנינו שהאחרון לא הגיע לצוק אלא רואה את מעשיו מרחוק זה כדעת ר"מ.

בכל סוכה אמרו לו, הרי מזון ומים אך לא נזקק לכך, ועשו כן שיהיה לו פת בסלו,

המשלח לא קשר את כל הלשון של זהורית בסלע שחששו שילבין עוד קודם דחיפתו, וישכח לדחפו, ולא קשר את כולו בראשו שמא יכוף ראשו ולא יראה את הלשון.

שנו בברייתא שבתחילה קשרו את הלשון בבית המקדש, אם הלבין שמחו, ואם לא היו עצובים, ולכן תקנו שיקשור חציו בסלע וחציו בין קרניו, ור' נחום בר פפא אמר בשם ר"א הקפר שבתחילה קשרו את הלשון על פתח האולם מבפנים, וכשהגיע השעיר למדבר הלבין וידעו שנעשית מצוותו, שכתוב **אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו**.

הסתפקו אם אברי השעיר נאסרו בהנאה, ונחלקו בזה רב ושמואל אם מותרים או לא, **עמוד ב'** המתיר למד מהפסוק **במדבר**, שזה מותר כמדבר, והאוסר למד מהפסוק **גזירה**, ומהיתור של **המדברה המדברה במדבר**, לומדים לרבות ששלחו גם בנוב וגבעון ושילה ובית עולמים, והמתיר לומד מגזירה שהיתה ארץ חתוכה, או שזה גורם שהשעיר יתגזר וירד, ואם יאמרו מה מכפר מעשה זה אני ה' גזרתי ואין רשות להרהר אחר זה, רבא אומר שמסתבר שמותר שהתורה לא אומרת שלח לתקלה.

שנו בברייתא שעזאזל הוא הר עז וקשה ואינו בישוב, שכתוב **במדבר**, והוא צוק, שכתוב **גזירה**, ויש שלומדים מעזאזל שהוא הר קשה כמו שכתוב **ואת אילי הארץ לקח**, ר' ישמעאל שנה שנקרא **עזאזל** שמכפר על מעשה עריות כעזאזל ועזאל,

שנו בברייתא על הפסוק **את משפטי תעשו** שהכוונה דברים שמובנים גם לולא נכתבו, כגון ע"ז, גילוי עריות, שפירות דמים, גזל, וברכת ה', **את חוקותי** הכוונה דברים שהשטן משיב עליהם, כגון אכילת חזיר, שעטנו, חליצת יבמה, טהרת מצורע, ושעיר המשתלח, ואין זה מעשה תוהו לחנם, אלא אני ה' חקקתי ואין רשות להרהר אחריהם.

שנו בברייתא שהמשלח מטמא בגדים ולא מי שמשלח את המשלח, ולא נטמא משיצא מהעזרה שכתוב **המשלח** ולר' יהודה לא טמא רק בצוק, כי כתוב **והמשלח** אלא טמא מיד משיצא מחומת ירושלים, ולר' יוסי לומדים מעזאזל וכבס שרק בצוק מטמא בגדים, ולר"ש לומדים מוהמשלח את השעיר לעזאזל שכשזורקו בבת ראש מטמא בגדים.

משנה הכה"ג הגיע לפר ושעיר הנשרפים וקרעם והוציא את אימוריהם, ונתנם במגיס והקטירים במזבח, ואח"כ קלעום במקלעות והוציאו לבית השריפה, ולת"ק מטמאים בגדים משיצאו מחומת העזרה, ולר"ש נטמאו רק משיוצת האור ברובם. **גמרא** אין לומר שהכה"ג מקטיר את אימורי הפר ושעיר שעדיין לא הגיע הזמן, אלא שנתנם להקטירים, ואח"כ ניתנו הפר

והשעיר כמין קליעה ולא ניתחום כעולה אלא עור על גבי בשר, ולרבי לומדים גזירה שוה **עור בשר ופרש** מפר כהן משיח,

דף סח וכמו ששם היה ניתוח ללא הפשט כך בפר ושעיר של יוה"כ, ושם כתוב **וקרבו ופרשו והוציא** שהוציאו שלם, ואין לומר שישרפנו שלם, שכתוב **ראשו וכרעיו** וכן כתוב בעולה, וכמו שבעולה ע"י ניתוח כך בפרים, אך כאן זה בלי הפשט שכתוב **וקרבו ופרשו**, ורב פפא מבאר שכמו שפרשו עדיין בקרבו כך בשרו בעורו.

שנו בברייתא שנאמר בפר יוה"כ **יוציא אל מחוץ למחנה** וכתוב כאן מחנה אחד ובשאר פרים לומדים חוץ לג' מחנות, ובא לדרוש שכיון שיצא ממחנה אחד כבר מטמא בגדים, ובשאר פרים ההוצאה היא חוץ לג' מחנות, שבפר העדה כתוב **אל מחוץ למחנה** וכבר כתוב **ושרף אותו כאשר שרף את הפר הראשון**, וא"כ יש כאן חוץ לב' מחנות, וכתוב בדשן **מחוץ למחנה** וזה מיותר כי כבר כתוב **בשפך הדשן**, ולמדו מזה לתת לו מחנה נוסף, ור"ש לומד מהפסוק **מחוץ למחנה** לגזירה שוה בפרה אדומה שהיא חוץ לג' מחנות ובמזרחה של ירושלים, **עמוד ב'** ולרבנן נשרפים חוץ לג' מחנות בצפונה של ירושלים ור' יוסי סובר שהם נשרפים בבית הדשן, ורבא אומר שר"א בן יעקב הוא החולק על ר' יוסי, שת"ק אומר בברייתא **אל שפך הדשן ישרף** שיהיה לשם דשן, ור"א בן יעקב אומר שלומדים מזה רק שהמקום יהיה משופך כמדרון, ואביי דוחה שהם רק חולקים אם צריך שהמקום יהיה משופך.

שנו בברייתא על הפסוק **והשורף**, שיש ללמוד שרק השורף מטמא בגדים ולא המצית את האור ולא המסדר את המערכה, ואחר שנעשו אפר אינם מטמאים את המתעסק בהם, שכתוב **אותם**, שרק אותם מטמאים ולא משנעשו אפר, ור"א בר"ש אומר שרק הפר מטמא ולא כשניתך הבשר ונחלקו כשעשאו חרוך, שהבשר ניתך אך עדיין אינו אפר.

משנה אמרו לכה"ג שהגיע השעיר למדבר, וידעו את זה ע"י אנשים בדרך שהניפו בסודרים ואז ידעו שהגיע השעיר למדבר, ור' יהודה אומר שהיה להם סימן שמירושלים עד בית חידודו היה ג' מיל, והלכו מיל ושהו מיל וידעו שהגיע שעיר למדבר, ולר' ישמעאל הלשון של זהורית שהיתה קשורה בהיכל הלבנה כשהגיע השעיר למדבר, שכתוב **אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו**. **גמרא** אביי אומר שבית חידודו היה במדבר ור' יהודה סבר שמצוותו נעשית מיד כשהגיע למדבר.

פרק בא לו כהן גדול

משנה הכה"ג קורא פרשת יוה"כ ויכול לקרוא בבגדי הבוץ וגם בבגד שלו, וחזן הכנסת נוטל ס"ת ונותנו לראש הכנסת והוא נותנו לסגן, והסגן מעבירו לכה"ג והוא עמד וקיבלו, וקורא פרשת אחרי מות ופרשת אך בעשור, ואח"כ גולל את הס"ת ומניחו בחיקו, ואומר יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב כאן, ואת פרשת ובעשור שבפנחס הוא קורא בעל פה, ומברך ח' ברכות: על התורה, ועל העבודה, ועל ההודאה, ועל מחילת העוון, ועל המקדש בפני עצמו, ועל ישראל בפני עצמו, ועל ירושלים, ועל הכהנים בפני עצמם, ושאר התפילה, מי שרואה את הכה"ג קורא אינו יכול לראות פרים ושעירים הנשרפים, והרואה פרים ושעירים הנשרפים אינו יכול לראות כה"ג קורא ולא שאינו רשאי, אלא שהדרך ביניהם רחוקה ומלאכת שניהם נעשית יחד. **גמרא** משמע מהמשנה שהקריאה אינה עבודה שאל"כ אינו יכול לקרוא בבגד שלו, והרי שנינו שהוא יכול לקרוא בבגדי בוץ אם ירצה, א"כ מוכח שמותר להנות בבגדי כהונה, והסתפקו בזה אם ניתנו בגדי כהונה להנות בהם, ואין להוכיח ממה שכתוב שלא היו ישנים בבגדי קודש, ומשמע שאכלו בהם, שיש לומר שרק אכילה מותרת שהיא צורך עבודה שלמדו מהפסוק **ואכלו אותם אשר כופר בהם**, שהכנים אוכלים

והבעלים מתכפרים, אך יש לדייק שלא ישנו בהם אך הלכו בהם להנאתם,

דף סט ויש לדחות שאמנם לא הלכו בהם והברייתא הזו מחדשת שפשטו את בגדיהם וקפלום והניחום תחת ראשיהם כשישנו, ואין לדייק שמותר להנות, שניתן לפרש שלא נתנו ממש תחת ראשיהם אלא כנגד ראשיהם, ורב משרשיא הוכיח מזה שניתן להניח תפילין כנגד ראשו בשנתו, ומסתבר ששמו כנגד ראשיהם, שתחת ראשיהם ודאי אסור, כי יש בבגדים אבנט שהוא כלאים, ואם נאמר שאבנטו של כהן הדיוט הוא כשל כה"ג ביה"כ, זה לא ראייה כי אין בהם כלאים, אך אם נאמר שאבנטו של כהן הדיוט הוא מכלאים ממילא אסור להנות מדין כלאים, ואין לומר שכלאים נאסרו רק בלבישה או העלאה ומותר להציע תחתיו שכתוב בפסוק לא יעלה עליך מותר להציע תחתיו, אך חכמים אסרו לעשות כך שמא תיכרך נימא על בשרו, ואין לומר שיש דבר היתר להפסיק, שהרי ר"ש בן פזי אמר בשם ריב"ל שרבי אמר שקהל קדוש של ירושלים אסרו לישן על כלאים אפילו כשיש הפסק של י" מצעות, אלא מוכח ששמו את הבגדים כנגד ראשיהם ולא תחתם, ורב אשי אומר שגם אם נאמר שהיו תחתם יש לומר שאין בכך איסור בכלאים שבגדי כהונה קשים הם, וכמו שהתיר רב הונא בר רב יהושע לשכב על לבד קשה של נרש.

יש ברייתא שאומרת שאין לצאת מהמקדש עם בגדי כהונה ובמקדש מותר בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה מפני שבגדי כהונה ניתנו להנות מהם, אך לכאורה יש מקרה שלבשו בגדי כהונה מחוץ למקדש כמו ששינוי שקבעו את כ"ה טבת ליום הר גריזים שלא להספיד בו, שבקשו הכותים מאלכסנדר מוקדון להחריב את ביהמ"ק, והוא הסכים לכך והודיעו לשמעון הצדיק והוא יצא עם בגדי כהונה עם יקירי ישראל, והלכו עם אבוקות של אש בידיהם, והלכו כל הלילה מב' הצדדים עד שנפגשו בעמוד השחר אמר אלכסנדר מי אלו, אמרו לו הכותים אלו היהודים שמרדו בך, וכשהגיעו לאנטיפטרס זרחה החמה ונפגשו יחד, וכשראה המלך את שמעון הצדיק מיד ירד ממרכבתו והשתחוה לו, אמרו לו מלך גדול כמוך משתחוה ליהודי זה, אמר להם דמות דיוקנו מנצחת לפני במלחמה, אמר להם למה באתם אמרו לו שהבית שמתפללים בו עליך להצלחתך והצלחת מלכותך יאמרו עכו"ם להחריבו, אמר להם מי רוצה בכך, אמרו לו כותים הללו, אמר להם שהם מסורים בידיהם, מיד נקבו את עקביהם ותלו אותם בזנבות הסוסים וגררו אותם על הקוצים והברקנים עד הר גריזים, ושם חרשוהו וזרעו בו כרשינים כמו שהם רצו לעשות לבית ה' ועשו את היום הזה ליו"ט, ויש לומר שהלכו עם הבגדים שראויים לבגדי כהונה ולא בבגדי כהונה עצמם, או שהתירו מצד עת לעשות לה' **הפרו תורתך**.

לכאורה יש להוכיח מזה שחזן הכנסת מוסר לראש הכנסת שחולקים כבוד לתלמיד לפני הרב, ויש לדחות שכל זה הוא הכבוד של הכה"ג שיש הרבה דרגות תחתיו.

המשנה אומרת שהכה"ג עמד, ומשמע שהוא ישב קודם עמוד ב וקשה ששינוי שאין לשבת בעזרה בלבד מלכי בית דוד, שכתוב **ויבא המלך דוד וישב לפני ה'.** ויש לומר שהכה"ג ישב בעזרת נשים, כמו שביאר רב חסדא שבמצות הקהל כתוב שקראו בו בעזרה, ור"א בן יעקב אמר בהר הבית, כמו שכתוב בפסוק **ויקראו בו לפני הרחוב אשר לפני שער המים** ואמר רב חסדא שזה היה בעזרת נשים.

נאמר ויברך עזרא את ה' האלוקים הגדול ורב ביאר שגידלו בשם המפורש, ורב גידל אמר שעזרא אמר ברוך ה' אלוקי ישראל מן העולם ועד העולם, ואביי שאל שנאמר שגידלו בשם המפורש, ואמר רב דימי שאין מזכירים שם שמים בגבולים ומה שכתוב

שעזרא הסופר עמד על מגדל עץ אשר עשו לדבר, ורב גידל הביא שגידלו בשם המפורש, יש לומר שזה היה הוראת שעה.

נאמר בעזרא ויצעקו אל ה' בקול גדול, ביאר רב או ר' יוחנן שאנשי כנסת הגדולה אמרו, ביי ביי שיצר הרע של ע"ז גרם לחורבן ושריפת בית ה' ונהרגו הצדיקים וגלו כל ישראל, ועדיין מרקד עמנו, ואם יצה"ר ניתן כדי שנקבל בו שכר אין אנו רוצים בו ולא בשכרו, ונפל פתק מהשמים אמת, ור' חנינא הוכיח מזה שחותמו של הקב"ה אמת, וישבו בתענית ג' ימים ולילות, ונמסר בידם ויצא גור של אש מבית קדש הקדשים, ואמר הנביא שזה יצה"ר של ע"ז, שכתוב **ויאמר זאת הרשעה,** ובתוך כך נתלשה ממנו שיערה והוא צעק, ונשמע קולו ד' מאות פרסה, אמרו ח"ו שירחמו עליו, אמר הנביא ששימו אותו בחבית של עופרת ששואבת את הקול, וכתוב **וישלך אותה אל תוך האיפה וישלך את אבן העופרת על פיה,** ואמרו אם זה עת רצון יבקשו גם על יצה"ר של עריות שימסר בידיהם, והתפללו ונמסר בידם, ואמר להם היצר הזה שאם יהרג יכלה העולם, וחבשוהו ג' ימים ובינתיים לא נמצאה ביצה שנולדה בימים הללו בכל א"י, אמרו א"כ אין להרגו שלא יכלה העולם ואם נבקש רחמים על חצי דבר, לא יתנו חצי משמים, אלא עיורו את עיניו בכחול, וזה הועיל שאדם לא יתאוה לקרובותיו.

בא"י אמרו בשם רב גידל שעזרא גידל בשם המפורש, ורב מתנא אמר שעזרא אמר הקל הגדול הגיבור והנורא, וזה כדברי ריב"ל שהם נקראו אנשי כנסת הגדולה שהחזירו עטרה ליושנה, שמשא אמר **הקל הגדול הגיבור והנורא,** וירמיהו אמר שאם נכרים מקרקרים בהיכלו, היכן נוראותיו, ולא אמר נורא, דניאל אמר נכרים משתעבדים בבניו היכן גבורתיו, ולא אמר הגיבור, ואמרו אנשי כנסת הגדולה אדרבה גבורתו היא שה' כובש רצונו ונותן ארך אפים לרשעים, ונוראותיו הם שאומה אחת מתקיימת בין האומות, ומה שירמיהו ודניאל עקרו את מה שתיקן משה, שהם ידעו שה' אמייתי הוא לא כזבו בו.

שנינו במגילה שאין לדלג בקריאה בס"ת ורק בנביא מותר לדלג, א"כ קשה איך הכ"ג דילג בקריאתו, יש לומר שהוא דילג רק מעט שלא מספיקים לתרגם עד שהוא מגיע להמשך הקריאה, ואף ששינוי שם שמדלגים בנביא ולא בתורה, וגם בנביא מותר רק עד כדי שלא יפסוק המתורגמן ומשמע שבתורה אסור, אביי מחלק שבנביא מותר בב' ענינים ובס"ת מדלגים רק בענין אחד, ורק בתוך הזמן כדי שלא יפסיק המתורגמן, וכן שינוי בברייתא להדיא שבתורה מדלגים בענין אחד ובנביא אפילו בב' ענינים, אך רק כדי שלא יפסיק המתורגמן, ואין לדלג מנביא לנביא, אך בתרי עשר אפשר לדלג, אך לא ידלג מהסוף להתחלה.